

Уманський національний університет садівництва
Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАНУ
Українське товариство генетиків і селекціонерів ім. М.І. Вавилова
Всеукраїнський науковий інститут селекції

**МАТЕРІАЛИ VII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СЕЛЕКЦІЙНО-ГЕНЕТИЧНА
НАУКА І ОСВІТА»**

(Парієві читання)
19–21 березня 2018 року

150-річчю створення факультету агрономії
Уманського національного університету садівництва
присвячується

Селекційно-генетична наука і освіта (Парієві читання) //
Матеріали VII міжнародної наукової конференції / [Редкол.:
О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін.]. – Умань, 2018. – 296 с.

Збірник тез присвячується 150-річчю створення факультету агрономії Уманського національного університету садівництва. В ньому висвітлено результати наукових досліджень науковців України, Росії, Білорусі Молдови та Польщі з актуальних питань генетики, селекції рослин та біотехнології.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Непочатенко О.О. – доктор економ. наук, професор (відповідальний редактор);
Рябовол Л.О. – доктор с.-г. наук, професор (заступник відповідального редактора);
Мостов'як І.І. – кандидат с.-г. наук, доцент;
Карпенко В.П. – доктор с.-г. наук, професор, академік АН ВО України;
Корнієнко А.В. – доктор с.-г. наук, професор, член-кореспондент РАСГН;
Кравченко В.А. – доктор с.-г. наук, професор, академік НААН;
Кунах В.А. – доктор біол. наук, професор, член-кореспондент НАНУ;
Косенко І.С. – доктор біол. наук, професор, член-кореспондент НАНУ;
Опалко А.І. – кандидат с.-г. наук, професор;
Полторецький С.П. – доктор с.-г. наук, професор (технічний редактор);
Поліщук В.В. – доктор с.-г. наук, професор;
Щетина С.В. – кандидат с.-г. наук, доцент;
Сержук О.П. – кандидат с.-г. наук, доцент (відповідальний секретар);
Діордієва І.П. – кандидат с.-г. наук;
Єщенко О.В. – кандидат с.-г. наук, доцент;
Коцюба С. П. – кандидат с.-г. наук;
Любченко А.І. – кандидат с.-г. наук, доцент;
Макарчук М. О. – кандидат с.-г. наук;
Новак Ж.М. – кандидат с.-г. наук, доцент;
Полянецька І.О. – кандидат с.-г. наук;
Рябовол Я.С. – кандидат с.-г. наук.

***Рекомендовано до друку вченою радою факультету агрономії УНУС,
протокол № 5 від 27.02.2018 р.***

За достовірність опублікованих матеріалів відповідальність несуть автори.

© Уманський національний університет садівництва, 2018.

ВИКЛАДАННЯ «СПЕЦІАЛЬНОЇ ГЕНЕТИКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР» У ВИЩОМУ АГРАРНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

В. С. Мамалига

*Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця
e-mail: stepanovich112@i.ua*

Зростання врожайності сільськогосподарських культур в останні десятиріччя на 30-50% зумовлено, насамперед, селекційно-генетичним поліпшенням нових сортів та гібридів і впровадженням їх у виробництво.

Подальший прогрес селекції сільськогосподарських рослин буде базуватися на тісному взаємозв'язку генетичних та селекційних досліджень, спрямованих на поглибленні уявлень про успадкування кількісних і якісних ознак, стійкості до стресових факторів довкілля і використання цих знань з метою створення вихідного матеріалу для селекції високопродуктивних сортів та гібридів рослин, адаптованих до певних умов вирощування.

Спеціальна генетика — це генетика окремих видів і родів рослин. Вона систематизує знання цитогенетичного, геномного та каріологічного аналізів, генетики ознак, мутагенезу, поліплоїдії, інбридингу певного виду, які студенти отримали впродовж вивчення генетики на другому курсі університету. Генетика як наука про закономірності спадковості та мінливості сформувалась і розвивається на основі досліджень з генетики окремих видів (Вавилов М.І., 1970).

Селекція найбільш тісно пов'язана зі спеціальною генетикою, хоч необхідно підкреслити, що остання не дає готових рецептів для вирішення селекційних проблем, але багато питань селекції можна вирішити тільки після вивчення генетики виду. Методи селекції кожної культури визначаються особливостями її генетики. Нині складання та успішна реалізація селекційних програм неможлива без знання спеціальної генетики видів. Тому метою дисципліни є формування у студентів умінь застосовувати генетичні знання при створенні селекційних програм для окремих культур.

Спеціальна генетика сільськогосподарських культур вивчається в ІХ семестрі. На її вивчення відведено 120 годин, з них на лекції – 16 годин, практичні заняття – 28 годин, індивідуальні завдання – 20 годин та 56 годин самостійної роботи (Мамалига В.С., Мазур О.В., 2017). Також впродовж семестру студенти готуються і здають у вигляді тестів два колоквиуми, які знаходяться в персональному кабінеті викладача в електронній системі управління вищим навчальним закладом «Сократ». Вивчення дисципліни завершується іспитом.

Для студентів заочної форми навчання відведено лише 8 годин аудиторних занять (4 години лекцій та 4 години практичних занять), а 112 годин – на індивідуальну та самостійну роботи.

Курс розділений на 2 змістових модулі, які логічно включають у себе матеріал, який вивчається, і кожен з яких складається з 2 тем.

Змістовий модуль І: «Теоретичні та методологічні основи дослідження генетики сільськогосподарських культур».

Тема 1. Спеціальна генетика – теоретична основа селекції сільськогосподарських культур – 2 год.

Тема 2. Мінливість та спадковість різних типів ознак у рослин – 2 год.

Змістовий модуль 2: «Генетика сільськогосподарських культур».

Тема 3. Генетика зернових, зернобобових і круп'яних культур – 6 год.

Тема 4. Генетика технічних, олійних та овочевих культур – 6 год.

Проведення практичних занять передбачає максимум самостійної роботи. На першому практичному занятті кожен студент-магістрант отримує індивідуальне завдання – вибрати певну культуру (бажано ту, з якою проводяться дослідження для написання магістерської роботи), опрацювати весь доступний матеріал, що стосується її генетики і селекції, і оформити його у вигляді презентації.

Підготовлена робота має включати в себе коротко подані відомості про походження, поширення, досягнення в селекції, значення та використання даного виду. Основна частина повинна містити дані про класифікацію роду, до якого відноситься вид, каріотип, морфологічну будову хромосом, генетичний потенціал мінливості та методи його вивчення. Потім подаються відомості про генний контроль морфологічних, фізіологічних та біохімічних ознак, спектр їх мінливості, генетичні механізми контролю стійкості до біотичних (найбільш шкочинних шкідників та хвороб) і абіотичних стресових факторів навколишнього середовища, основні напрямки та методи селекції.

У висновках студент повинен визначити найважливіші проблемні питання з генетики і селекції даної культури і запропонувати можливі шляхи їх вирішення.

Робота доповідається на одному з практичних занять. При цьому інші студенти також готуються до даної теми (хоч і не так глибоко), тому вони є не просто слухачами, а активними учасниками доповіді. І під час виступу, і після його закінчення вони можуть задавати питання та доповнювати виступаючого, за що отримують додаткові бали.

Після закінчення доповіді та її обговорення викладач узагальнює результати роботи доповідача, оцінює її в балах, відзначає тих студентів, які активно працювали на занятті, вказує на можливі типові недоробки при підготовці презентації і шляхи їх усунення.

Такий підхід до вивчення спеціальної генетики сільськогосподарських культур розвиває у студентів навички самостійної роботи з літературою та мережею Internet, вміння аналізувати і узагальнювати фактичний матеріал, подавати його у вигляді презентації та забезпечує достатнє засвоєння начального матеріалу.

Література

1. Вавілов М.І. Вибрані твори. Генетика і селекція. – К.: Урожай, 1970. – 496 с. (с.19).
2. Мамалига В.С., Мазур О.В. Спеціальна генетика. Програма навчальної дисципліни для підготовки магістрів. Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство», спеціальність: 201 «Агрономія». Вінн. нац. агр. ун-т. – Вінниця: РВВ ВНАУ, 2017. – 19 с.

ЯКІСТЬ ПЛОДІВ ДОБІРНИХ ФОРМ ВОЛОСЬКОГО ГОРІХА (*JUGLANS REGIA* L.) НА ПОЛТАВЩИНІ ТА СУМЩИНІ. ПОВІДОМЛЕННЯ 2

В. М. Меженський¹, Б. М. Оксьом²

¹Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

e-mail: mezh1956@ukr.net

²ОСГ

e-mail: oksem.stas@mail.ru

Волоський горіх є цінною горіховою культурою, під якою в Україні зайнято близько 15 тис. га, а валове виробництво сягає 100 тис. т. [2]. Україна є одним з найбільших світових експортерів горіхів, тому інтерес до цієї культури постійно зростає. Переважна частка горіхових насаджень зосереджена в домогосподарствах населення і представлена деревами насінневого походження.

ЗМІСТ

<i>Мартинюк А. Т.</i>	ЩЕДРА НАУКОВА НИВА ФЕДОРА ПАРІЯ.....	3
<i>Афанасьев Р. А., Мерзлая Г. Е.</i>	ПРОИЗВОДСТВО ЗЕРНА С АНТИОКСИДАНТНЫМИ СВОЙСТВАМИ В ТЕХНОЛОГИЯХ ТОЧНОГО ЗЕМЛЕДЕЛИЯ	7
<i>Бабич В. О., Парій Я. Ф., Кучук М. В., Парій М. Ф., Симоненко Ю. В.</i>	ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СЕЛЕКЦІЇ СОНЯШНИКА (<i>HELIANTHUS ANNUUS L.</i>) ...	13
<i>Баранова Т. В.</i>	ОЦЕНКА ГЕНОТОКСИЧНОСТИ И ВОЗМОЖНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ФЕНОЛФОРМАЛЬДЕГИДСОДЕРЖАЩИХ СТОЧНЫХ ВОД ПО ЦИТОГЕНЕТИЧЕСКИМ ПОКАЗАТЕЛЯМ <i>BETULA PENDULA</i>	14
<i>Баитан Н. О., Сергієнко О. В., Крутько Р. В.</i>	ЗМІНИ ПРОЯВУ КІЛЬКІСНИХ ОЗНАК РОСЛИНИ КАВУНА ВІДПОВІДНО ДО РІВНЯ γ -ОПРОМІНЕННЯ ..	18
<i>Бекузарова С. А.</i>	МЕТОДЫ ФОРМИРОВАНИЯ СОРТОВ КЛЕВЕРА ЛУГОВОГО (<i>TRIFOLIUM PRATENSE L.</i>) ЛУГОПАСТ- БИЩНОГО НАПРАВЛЕНИЯ	20
<i>Бібель Ю. О., Чернобай Л. М., Кузьмишина Н. В., Вакуленко С. М.</i>	ОЦІНКА ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ КУКУРУДЗИ ЗА ІНТЕНСИВНІСТЮ НАЛИВУ ЗЕРНА.....	23
<i>Білинська О. В., Богуславський Р. Л.</i>	ЗДАТНІСТЬ ДО АНДРОГЕНЕЗУ <i>IN VITRO</i> ЗРАЗКІВ <i>HORDEUM SPONTANEUM</i> (C. Koch.) Thell.....	25
<i>Poltoretskyi S.</i>	FORMATION OF DENSITY OF SEED SOWING OF MILLET DEPENDING ON THE TERM AND METHOD OF SOWING	29
<i>Грищук П. І.</i>	ВПЛИВ НОРМ ВИСІВУ НА ВРОЖАЙНІСТЬ І ПОСІВНУ ЯКІСТЬ НАСІННЄВОГО МАТЕРІАЛУ	30
<i>Білоножко В. Я., Полторецька Н. М.</i>	АДАПТИВНІ ВЛАСТИВОСТІ <i>FAGOPYRUM</i> <i>ESCULENTUM</i> MOENCH	32

<i>Боровська І. Ю.</i>	ПОПОВНЕННЯ ГЕНОФОНДУ СОНЯШНИКУ ЛІНІЯМИ З АДАПТИВНІСТЮ ЩОДО СТІЙКОСТІ ДО ЗБУДНИКА ФОМОПСИСУ	36
<i>Вайсфельд Л. И.</i>	К ИСТОРИИ СОЗДАНИЯ И РАЗВИТИЯ ТЕОРИИ И МЕТОДА ХИМИЧЕСКОГО МУТАГЕНЕЗА.....	39
<i>Варченко О. І., Федчунов О. О., Парій Я. Ф., Кучук М. В., Парій М. Ф., Симоненко Ю. В.</i>	ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ ПРОМОТОРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ДЛЯ СТВОРЕННЯ МУЛЬТИГЕННИХ КОНСТРУКЦІЙ	42
<i>Василенко А. О., Шевченко Л. Н., Безуглий І. М., Штельма А. М., Глянцев А. В.</i>	УРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ ГОРОХУ І АБІОТИЧНІ ФАКТОРИ.....	43
<i>Власова Е. В., Горбунова Ю. В.</i>	СОРТА ВИКИ ПОСЕВНОЙ УКРАИНСКОЙ СЕЛЕК- ЦИИ В УСЛОВИЯХ МОСКОВСКОЙ ОБЛАСТИ.....	46
<i>Галущенко С. В., Зіміна О. В., Парій Я. Ф., Парій М. Ф., Симоненко Ю. В., Кучук М. В.</i>	БІОІНФОРМАТИВНИЙ АНАЛІЗ ГЕНІВ-МІШЕНЕЙ ДЛЯ СИСТЕМИ НАПРАВЛЕНОГО РЕДАГУВАННЯ ГЕНОМУ CRISPR/CAS9	49
<i>Гнатюк І. С., Варченко О. І., Парій Я. Ф., Кучук М. В., Парій М. Ф., Симоненко Ю. В.</i>	AGROBACTERIUM-ОПОСЕРЕДКОВАНА ГЕНЕТИЧНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОЗИМОГО РІПАКУ <i>BRASSICA NAPUS</i> L.....	51
<i>Гончаровська І. В.</i>	МОРФОЛОГІЯ ПІЛКОВИХ ЗЕРЕН ВИДУ, СОРТУ ТА ГІБРИДІВ РОДУ <i>MALUS</i> MILL.....	52
<i>Господаренко Г. М., Любич В. В., Полянецька І. О.</i>	СЕЛЕКЦІЙНА ЦІННІСТЬ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ СПЕЛЬТИ ДЛЯ ВИГОТОВЛЕННЯ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ....	56
<i>Грабовий В. М.</i>	ЦІННІСТЬ КОЛЕКЦІЇ РОДУ <i>PICEA</i> А. ДІЕТР. НАЦІОНАЛЬНОГО ДЕНДРОЛОГІЧНОГО ПАРКУ «СОФІЇВКА» НАН УКРАЇНИ ДЛЯ СЕЛЕКЦІЇ ЯЛИНИ ...	61

Діордієва І. П., Полянецька І. О., Новак Ж. М.	ПОКАЗНИКИ ПРОДУКТИВНОСТІ КОЛОСА СОРТОЗРАЗКІВ ПШЕНИЦІ СПЕЛЬТИ СЕЛЕКЦІЇ УМАНСЬКОГО НУС	65
Эйгес Н. С., Волченко Г. А., Волченко С. Г., Духанин Ю. А., Кузнецова Н. Л., Упельник В. П.	НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ БИОРАЗНООБРАЗИЯ, ВОЗНИКАЮЩЕГО ПРИ ДЕЙСТВИИ ХИМИЧЕСКОГО СУПЕРМУТАГЕНА ЭТИЛЕНИМИНА НА МЯГКУЮ ОЗИМУЮ ПШЕНИЦУ	68
Эйгес Н. С., Волченко Г. А., Волченко С. Г.	НЕКОТОРЫЕ НАБЛЮДАЕМЫЕ ЗАКОНОМЕРНОСТИ, СВЯЗАННЫЕ С ИЗУЧЕНИЕМ МЕТОДА ХИМИ- ЧЕСКОГО МУТАГЕНЕЗА И.А. РАПОПОРТА НА МЯГКОЙ ОЗИМОЙ ПШЕНИЦЕ	73
Жужжалова Т. П., Колесникова Е. О., Васильченко Е. Н., Черкасова Н. Н.	АСПЕКТЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ МИКРОКЛОНИРОВА- НИЯ В СЕЛЕКЦИИ САХАРНОЙ СВЕКЛЫ	78
Жук О. І.	РЕАЛІЗАЦІЯ ГЕНЕТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СОРТІВ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ З ПШЕНИЧНО-ЖИТНИМИ ТРАНСЛОКАЦІЯМИ	81
Журжа Ю. В.	РЕГЕНЕРАЦІЙНА ЗДАТНІСТЬ ЕКСПЛАНТІВ <i>RHAMNUS USSURIENSIS</i> J.J. VASSIL. <i>IN VITRO</i>	85
Имамкулова З. А. , Власова Е. В. , Бохан А. И. , Козак Н. В. , Медведев С. М.	НАПРАВЛЕНИЯ СЕЛЕКЦИОННО-ГЕНЕТИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ В ЦЕНТРЕ ГЕНОФОНДА И БИОРЕСУРСОВ РАСТЕНИЙ ФГБНУ ВСТИСП.....	88
Кириєнко А. В., Рожков Р. В., Парій Я. Ф., Кучук М. В., Симоненко Ю. В., Парій М. Ф.	ДОСЛІДЖЕННЯ ГЕНІВ РАДИКАЛЬНИХ ОЗНАК СЕРЕД ГЕКСАПЛОЇДНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ РОДУ <i>TRITICUM</i> L.	89
Клименко С. В., Гончаровська І. В., Кузнецов В. В., Галушко В. М., Антонюк Г. О.	ФОРМОВО-ДЕКОРАТИВНИЙ ПЛОДОВИЙ САД: ВИДОВИЙ СКЛАД РОСЛИН, БІОЕКОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ, СОЦІАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ.....	91

Ковальчук З. В., Куліш О. Ю., Сидоров А. В., Парій Я. Ф., Симоненко Ю. В., Парій М. Ф., Кучук М. В.	СТВОРЕННЯ ЗАКРІПЛЮВАЧІВ СТЕРИЛЬНОСТІ РІПАКУ ОЗИМОГО НА ОСНОВІ ЦЧС OGYRA ТИПУ	96
Козуб Н. О., Созінов І. О., Бідник Г. Я., Дем'янова Н. О., Созінова О. І., Карелов А. В., Блом Я. Б., Созінов О. О.	СТВОРЕННЯ МАТЕРІАЛУ ПШЕНИЦІ <i>TRITICUM AESTIVUM</i> L. ВІД МІЖВИДОВОЇ ГІБРИДИЗАЦІЇ З <i>AEGILOPS BIUNCIALIS</i> VIS.....	97
Колдар Л. А., Небиков М. В., Жиляк І. Д.	ФУЛЬВОГУМІН ТА 1-НОК – СТИМУЛЯТОРИ УКОРІНЕННЯ <i>CERCIS SILIQUASTRUM 'ALBIDA'</i> IN VITRO.....	101
Колчинский Э. И.	ЭВОЛЮЦИЯ НАРРАТИВА О Н.И. ВАВИЛОВЕ: 1920– 1980 ГГ.	103
Корнєєва М. О., Власюк М. В., Навроцька Е. Е.	ГЕНЕТИПОВА СТРУКТУРА МІНЛИВОСТІ СХОЖОСТІ НАСІННЯ ЧС ГІБРИДІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ	108
Корниенко А. В., Скачков С. И., Семенихина Л. В., Мельников Ю. Н., Ведренцев А. В.	ТЕОРИЯ И МЕТОДОЛОГИЯ СЕЛЕКЦИИ ГИБРИДОВ САХАРНОЙ СВЕКЛЫ НОВОГО ПОКОЛЕНИЯ	111
Косенко І. С., Дерев'янку В. М., Опалко А. І., Небиков М. В., Дерев'янку Н. В.	ВИКОРИСТАННЯ БІОТЕХНОЛОГІЧНОЇ ЛАНКИ В СЕЛЕКЦІЇ ХУРМИ СХІДНОЇ <i>DIOSPYROS KAKI</i> L.F.	117
Коцюба С. П.	КОНТРОЛЬНЕ СОРТОВИПРОБУВАННЯ СЕРЕДНЬО- РАННІХ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	122
Кравченко В. А., Дмитренко Н. М., Данилюк Г. П., Михайличенко В. А.	СТВОРЕННЯ СЕЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ ПОМІДОРА І ПЕРЦЮ СОЛОДКОГО ДЛЯ УМОВ ПЛІВКОВИХ ТЕПЛИЦЬ	123

<i>Кравченко Н. В., Подгаєцький А. А., Падалка Ю. М.</i>	СЕРЕДНЯ МАСА БУЛЬБ ПОТОМСТВА ПЕРШОГО БУЛЬБОВОГО ПОКОЛІННЯ ВІД ОПРОМІНЕННЯ НАСІННЯ МІЖВИДОВИХ ГІБРИДІВ КАРТОПЛІ 125
<i>Кравченко Н. В., Гордієнко В. В., Подгаєцький А. А.</i>	АДАПТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ БЕККРОСІВ МІЖВИДОВИХ ГІБРИДІВ КАРТОПЛІ ЗА КІЛЬКІСТЮ БУЛЬБ У ГНІЗДІ..... 128
<i>Кравченко Н. В., Подгаєцький А. А., Ставицький А. А.</i>	РОЗВАРЮВАНІСТЬ БУЛЬБ МІЖВИДОВИХ ГІБРИДІВ КАРТОПЛІ 130
<i>Кравченко Н. В., Подгаєцький А. А., Собран І. В., Собран В. М.</i>	ПРОЯВ ПРОДУКТИВНОСТІ СЕРЕД ПОТОМСТВА МІЖВИДОВИХ ГІБРИДІВ КАРТОПЛІ..... 131
<i>Крижанівський В. Г.</i>	СТРОКИ СІВБИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ..... 133
<i>Криштопа Н. І., Любич В. В.</i>	КОНДИТЕРСЬКІ ВЛАСТИВОСТІ МІЖВИДОВИХ ГІБРИДІВ ГЕКСАПЛОЇДНОЇ ПШЕНИЦІ..... 136
<i>Куманська Ю. О., Сухар С. В.</i>	ЕФЕКТ ГЕТЕРОЗИСУ ЗА ЕЛЕМЕНТАМИ ПРОДУКТИВНОСТІ У ГІБРИДІВ F ₁ РІПАКУ ЯРОГО..... 139
<i>Левченко В. В., Терещенко Ю. Ф.</i>	СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ СОРТОВИХ ІНТЕНСИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ КАРТОПЛІ 141
<i>Левченко В. В., Терещенко Ю. Ф.</i>	ВИВЧЕННЯ СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ У СОРТОДОСЛІДАХ МАНЬКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ СОРТОДОСЛІДНОЇ СТАНЦІЇ..... 143
<i>Ленивко С. М.</i>	РЕГУЛИРОВАНИЕ ПРЯМОГО ПРОРАСТАННЯ ЗАРОДЫШЕЙ МЯГКОЙ ПШЕНИЦЫ В КУЛЬТУЕ <i>IN VITRO</i> 145
<i>Ленивко С. М., Мрочко А. И.</i>	О НЕОБХОДИМОСТИ ВНЕДРЕНИЯ ТЕХНОЛОГИИ МИКРОКЛОНАЛЬНОГО РАЗМНОЖЕНИЯ В ПРОМЫШЛЕННОЕ ЦВЕТОВОДСТВО 147
<i>Лісовий І. О.</i>	ВИРОЩУВАННЯ КАРТОПЛІ ПІД РОСЛИННИМИ РЕШТКАМИ..... 149
<i>Любченко І. О., Любченко А. І., Сержук О. П.</i>	ХАРАКТЕРИСТИКА СОМАКЛОНАЛЬНИХ ЛІНІЙ РИЖІЮ ЯРОГО ОТРИМАНИХ МЕТОДАМИ КЛІТИННОЇ СЕЛЕКЦІЇ..... 153

<i>Мазур З. О., Корнєєва М. О.</i>	МОРФОГЕННИЙ ПОТЕНЦІАЛ МІКРОСПОР В КУЛЬТУРІ ПИЛЯКІВ ЖИТА ОЗИМОГО.....	155
<i>Макарчук М. О.</i>	РІВЕНЬ ПРОЯВУ ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННИХ ОЗНАК У КУКУРУДЗИ ЦУКРОВОЇ.....	157
<i>Мамалига В. С.</i>	ВИКЛАДАННЯ «СПЕЦІАЛЬНОЇ ГЕНЕТИКИ СІЛЬ- СЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР» У ВИЩОМУ АГРАРНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ.....	159
<i>Меженський В. М., Оксьом Б. М.</i>	ЯКІСТЬ ПЛОДІВ ДОБІРНИХ ФОРМ ВОЛОСЬКОГО ГОРІХА (<i>JUGLANS REGIA L.</i>) НА ПОЛТАВЩИНІ ТА СУМЩИНІ. ПОВІДОМЛЕННЯ 2.....	160
<i>Мельник К. В., Варченко О. І., Парій Я. Ф., Кучук М. В., Парій М. Ф., Симоненко Ю. В.</i>	ІНДУКЦІЯ СОМАТИЧНОГО ЕМБРІОГЕНЕЗУ У КУКУРУДЗИ (<i>ZEA MAYS L.</i>).....	163
<i>Мындра В. Г., Чернец А. М., Куку Г. А., Кожохаренко В. Т., Панфилов С. К.</i>	ИЗУЧЕНИЕ НЕКОТОРЫХ КЛОНОВЫХ ПОДВОЕВ ДЛЯ ПЕРСИКА В УСЛОВИЯХ МОЛДОВЫ	163
<i>Мишуров Ю. Н., Мирюта Н. Ю., Маловичко Ю. П.</i>	МИРЮТА Ю. П. – УЧЁНЫЙ НОВОЙ ФОРМАЦИИ: (ФАКТЫ, СОБЫТИЯ, ВЫВОДЫ).....	167
<i>Міщенко С. В.</i>	СУЧАСНІ НАПРЯМИ ВІТЧИЗНЯНОЇ СЕЛЕКЦІЇ КОНОПЕЛЬ.....	172
<i>Нигматзянов Р. А.</i>	КАЧЕСТВЕННАЯ ОЦЕНКА СОРТООБРАЗЦОВ СМО- РОДИНЫ ЗОЛОТИСТОЙ СЕЛЕКЦИИ БАШКИР- СКОГО НИИСХ УФИЦ РАН	176
<i>Нижник С. В.</i>	ІСТОРІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ СЕЛЕКЦІЇ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ У ВЕРХНЯЦЬКІЙ ДОСЛІДНО- СЕЛЕКЦІЙНІЙ СТАНЦІЇ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ.....	180
<i>Новак Ж. М., Новак А. В., Новак В. Г.</i>	ВИСОТА РОСЛИН СОРТОЗРАЗКІВ ПШЕНИЦІ ТВЕРДОЇ ЯРОЇ КОЛЕКЦІЇ УМАНСЬКОГО НУС.....	184
<i>Новак Ж. М., Діордієва І. П.</i>	УРОЖАЙНІСТЬ СОРТОЗРАЗКІВ ПШЕНИЦІ ТВЕРДОЇ ЯРОЇ ЗА РІЗНОЇ НОРМИ ВИСІВУ	186

Новак Ж. М., Полянецька І. О.	УРОЖАЙНІСТЬ РІЗНИХ ФРАКЦІЙ НАСІННЯ СОРТОЗРАЗКІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО КОЛЕКЦІЇ УМАНСЬКОГО НУС	188
Оксантюк В. М.	ОСОБЛИВОСТІ СТЕРИЛІЗАЦІЇ <i>COTINUS COGGYGRIA</i> 'PURPUREUS' <i>IN VITRO</i>	190
Онищенко Ю. О., Рябчун В. К., Ярош А. В.	ЕЛЕМЕНТИ ПРОДУКТИВНОСТІ КОЛОСУ ТА УРО- ЖАЙНІСТЬ ЗРАЗКІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ	193
Опалко А. І., Поліщук К. В., Опалко О. А.	КАРІОТИПИ <i>JUGLANS</i> SPP. ПЕРСПЕКТИВНИХ ДЛЯ СЕЛЕКЦІЇ ГОРІХА ВОЛОСЬКОГО	195
Опалко А. І., Опалко О. А.	ГЕНЕТИЧНИЙ КОНТРОЛЬ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ КВІТКИ ГЕРМАФРОДИТНИХ ПОКРИТОНАСІННИХ (<i>MAGNOLIOPHYTA</i> CRONQ., TAKHT. & W.ZIMM.) РОСЛИН	200
Павлова А. Ю., Джура Н. Ю., Толстогузова В. Г., Туть Є. О.	ПОТЕНЦІЙНА ВРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ СУНИЦІ САДОВОЇ В УМОВАХ МОСКОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	206
Поліщук В. В., Балабак А. Ф., Яценко А. О.	ПОЛЬОВА СХОЖІСТЬ ЧС-ЛІНІЙ НАСІННЯ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕМПЕРАТУРИ ҐРУНТУ..	210
Полянецька І. О., Новак Ж. М., Діордієва І. П.	ХАРАКТЕРИСТИКА ГІБРИДНИХ ПОПУЛЯЦІЙ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ СТВОРЕНИХ ЗА УЧАСТЮ <i>TRITICUMSPELTAL</i> ЗА ОСНОВНИМИ ПОКАЗНИ- КАМИ НА ЯКІСТЬ ЗЕРНА	211
Ракул І. О., Рябовол Л. О.	ІДЕНТИФІКАЦІЯ ЗРАЗКІВ СОНЯШНИКУ КОНДИ- ТЕРСЬКОГО НАПРЯМУ ВИКОРИСТАННЯ ЗА СТІЙКІСТЮ ДО ГЕРБІЦИДІВ ГРУПИ СУЛЬФОНІЛ- СЕЧОВИН	213
Рожко І. І., Кондратюк Р. О., Кулик М. І.	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ЕНЕРГЕТИЧНИХ КУЛЬТУР МІСЦЕВОГО ТА ІНТРОДУКОВАНОГО МАТЕРІАЛУ	215
Рябовол Я. С., Рябовол Л. О.	ВИКОРИСТАННЯ ГЕНЕТИЧНИХ МАРКЕРІВ ДЛЯ ІДЕНТИФІКАЦІЇ МАТЕРІАЛІВ У СЕЛЕКЦІЇ ЖИТА ОЗИМОГО	218
Сабадін В. Я., Шубенко Л. А.	РІВЕНЬ ІНФІКОВАНOSTІ ЗЕРНА КОЛЕКЦІЙНИХ ЗРАЗКІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО В УМОВАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	220

Садовський Г., Садовський Я., Балабак А.	ВПЛИВ БІОСТИМУЛЯТОРІВ І ДРАЖУВАННЯ НА ЯКІСТЬ НАСІННЯ ТА ВРОЖАЙ ПОМІДОРА.....	222
Сащенко М. Н.	ОСОБЕННОСТИ ВВЕДЕНИЯ САХАРНОЙ СВЕКЛЫ В КУЛЬТУРУ <i>IN VITRO</i>	225
Седельникова Т. С., Пименов А. В., Аверьянов А. С.	СЕЛЕКЦИОННО-ЦИТОГЕНЕТИЧЕСКАЯ ДИАГНОС- ТИКА ПОСЕВНЫХ КАЧЕСТВ СЕМЯН ЭКОТИПОВ И МОРФОТИПОВ ЛИСТВЕННИЦЫ СИБИРСКОЙ	227
Сергеева Л. Є., Броннікова Л. І.	КЛІТИННА СЕЛЕКЦІЯ КУКУРУДЗИ ТА ПШЕНИЦІ НА СТІЙКІСТЬ ДО ЗАСОЛЕННЯ ТА ВОДНОГО СТРЕСУ.....	230
Сергієнко О. В., Радченко Л. О., Солодовник Л. Д.	ПРОЯВ ГЕТЕРОЗИСУ ЗА ЦІННИМИ ГОСПОДАР- СЬКИМИ ОЗНАКАМИ ПАРТЕНОКАРПІЧНИХ ГІБРИ- ДІВ ОГІРКА КОРНІШОННОГО ТИПУ	234
Січкач В. І.	СЕЛЕКЦІЯ ЗЕРНОБОБОВИХ КУЛЬТУР НА ПІДВИЩЕННЯ ПОСУХОСТІЙКОСТІ.....	236
Січняк О. Л., Балкова А. В.	ГЕНЕТИЧНИЙ ПОЛІМОРФІЗМ ПШЕНИЦІ ЗА ОЗНАКОЮ ТОЛЕРАНТНОСТІ ДО АЛЮМІНІЮ.....	245
Січняк О. Л.	РОЛЬ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У ВИКЛАДАННІ ГЕНЕТИКИ.....	246
Скороходов М. Ю.	ВПЛИВ ПРОМОРОЖУВАННЯ НА НАСІННЯ ЗРАЗКІВ МАЛОПОШИРЕНИХ ВИДІВ ПШЕНИЦІ	247
Созінова О. І., Козуб Н. О., Созінов І. О., Блюм Я. Б.	ДОСЛІДЖЕННЯ ГЕНОМНОЇ СПЕЦИФІЧНОСТІ ПРАЙМЕРІВ ДО ПУРОІНДОЛІНОВИХ ГЕНІВ.....	251
Соломонов Р. В.	ТЕМПИ РОЗВИТКУ І НАКОПИЧЕННЯ БІОЛОГІЧНОЇ МАСИ ЛІНІЙ ОЗИМОЇ М'ЯКОЇ ПШЕНИЦІ, СТВОРЕНИХ ЗА УЧАСТЮ ЯРО-ОЗИМИХ ГІБРИДІВ	254
Стельмах А. Ф., Бушулян О. В., Ламари Н. П., Файт В. И.	СТАБИЛЬНОСТЬ УРОЖАЯ СОРТОВ НУТА (<i>CICER ARIETINUM L.</i>) В РАЗНЫЕ ГОДЫ.....	257
Твердохлеб Е. В., Богуславский Р. Л.	ПЕРСПЕКТИВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ВИДОВ <i>AEGILOPS L.</i> С ГЕНОМОМ <i>U</i> ДЛЯ УЛУЧШЕНИЯ СОВРЕМЕННЫХ СОРТОВ ПШЕНИЦ	262

<i>Телепенько Ю. Ю.</i>	АДАПТИВНІСТЬ НОВИХ ІНТРОДУКОВАНИХ СОРТІВ ОЖИНИ ДО УМОВ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	267
<i>Тетяников Н. В., Боме Н. А., Вайсфельд Л. И.</i>	ИЗМЕНЧИВОСТЬ ВЫСОТЫ РАСТЕНИЙ ЯЧМЕНЯ (<i>HORDEUM VULGARE L.</i>) ПОД ДЕЙСТВИЕМ ХИМИЧЕСКОГО МУТАГЕНА ФОСФЕМИДА	269
<i>Улянич О. І., Діденко І. А., Кухнюк О. В.</i>	УМІСТ МІКРОЕЛЕМЕНТІВ У ОВОЧЕВИХ КОРЕНЕ-ПЛОДАХ	273
<i>Хаблак С. Г., Абдуллаева Я. А., Рябовол Я. С.</i>	ИММУНИТЕТ ГИБРИДОВ ПОДСОЛНЕЧНИКА К НОВЫМ РАСАМ ЗАРАЗИХИ (<i>OROVANCHE CUMANA WALLR.</i>).....	274
<i>Холод С. М.</i>	РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ІНТРОДУКОВАНИХ ЗРАЗКІВ ОЗИМОЇ М'ЯКОЇ ПШЕНИЦІ ЗАРУБІЖНОГО ПОХОДЖЕННЯ В УМОВАХ ПІВДНЯ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	277
<i>Шарипіна Я. Ю., Боровська І. Ю., Петренкова В. П., Сивенко В. І., Макляк К. М.</i>	ІДЕНТИФІКАЦІЯ МАТЕРИНСЬКИХ ЛІНІЙ СОНЯШНИКУ ЗА СТІЙКІСТЮ ДО НЕСПРАВЖНЬОЇ БОРОШНИСТОЇ РОСИ	281
<i>Шиянова Т. П.</i>	МОРФОЛОГІЧНІ ОЗНАКИ ПРОРОСТКІВ ЯК ПОКАЗНИКИ ДОВГОВІЧНОСТІ НАСІННЯ ЕНДОСПЕРМОВИХ МУТАНТІВ КУКУРУДЗИ	283

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**МАТЕРІАЛИ VII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СЕЛЕКЦІЙНО-ГЕНЕТИЧНА
НАУКА І ОСВІТА»**

**(Парієві читання)
19–21 березня 2018 року**

**150-річчю створення факультету агрономії
Уманського національного університету садівництва
присвячується**

Селекційно-генетична наука і освіта (Парієві читання) // Матеріали VII міжнародної наукової конференції / [Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін.]. – Умань, 2018. – 296 с.

Адреса редакції:

20305, вул. Інститутська, 1, м. Умань, Черкаської обл.
Уманський національний університет садівництва, тел.: 4–69–77.

Підписано до друку 5.03.2018 р. Формат 60x84 ¹/₁₆. Друк офсет.
Умов.-друк. арк. 22,72. Наклад 300 екз. Зам. №135.

Надруковано:

Видавничо-поліграфічний центр “Візаві”
20300, м. Умань, вул. Тищика, 18/19
тел. (04744) 4–64–88, 4–67–77
e-mail: vizavi08@mail.ru

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2521 від 08.06.2006 р.